

Bildande av naturreservatet Älgberget i Norbergs kommun (5 Bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken det område som avgränsas på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Naturreservatets namn skall vara Älgberget.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter skall gälla för reservatet (se reservatsföreskrifter).

Länsstyrelsen fastställer samtidigt, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. skötselplanen för naturreservatets långsiktiga vård (bilaga 2). Länsstyrelsen skall vara förvaltare av naturreservatet.

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken att Länsstyrelsens beslut den 20 mars 1996 (dnr 231-6932-95) om bildande av naturreservatet Älgbergets domänreservat i Norbergs kommun med tillhörande föreskrifter och skötselplan ska upphöra att gälla när föreliggande beslut vunnit laga kraft.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkning i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar är det förbjudet att:

- 1 avverka skog, gallra, röja, eller vidta annan skogsvårdande åtgärd eller på annat sätt skada vegetationen,
- 2 ta bort eller upparbeta döda eller döende träd och vindfällen,
- 3 anordna upplag, utföra fyllning eller tippning, spränga, schakta, borra, gräva, markbereda, utföra någon typ av markbearbetning eller bedriva täkt av något slag,
- 4 använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel, kalk eller andra växtnäringsämnen,
- 5 inplantera djur eller växtarter
- 6 skyddsdika, rensa dike, kulvertera dike, dämna eller utföra annan åtgärd som påverkar områdets hydrologiska förhållanden,

- 7 uppföra eller vidmakthålla byggnad eller därmed jämförbar anläggning,
- 8 anlägga väg, parkeringsplats, stig, led, spång eller bro,
- 9 dra fram mark eller luftledning, uppföra mast, torn, vindkraftverk, antenn eller liknande anläggning,
- 10 uppföra stängsel eller annan hägnad,
- 11 utan Länsstyrelsens tillstånd upplåta mark för skyttetävling, orienteringstävling eller militära övningar,
- 12 framföra motordrivet fordon.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om förpliktelse att tåla visst intrång

Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med naturreservatet.

- 1 Utmärkning av naturreservatets gräns i terrängen.
- 2 Utplacering av informationstavlor och markering av stig.
- 3 Skötselåtgärder i naturvårdssyfte:
  - avverka, gallra eller röja,
  - ringbarka, skada eller döda träd för att tillskapa död ved eller gynna andra träd,
  - bränna eller stängsla in mindre ytor eller vidta andra föryngringsfrämjande åtgärder,
  - vidta åtgärder för att bekämpa granbarkborreangrepp.
- 4 Dokumentation och uppföljande undersökningar av markförhållanden, flora och fauna.

Alla virkessortiment inklusive grenar och toppar (GROT), som tas ut ur området med stöd av föreskrifter och skötselplan tillfaller förvaltaren.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas inom naturreservatet samt om ordningen i övrigt inom naturreservatet

Utöver vad som i övrigt gäller är det förbjudet att:

- 1 göra upp eld,
- 2 cykla eller rida,
- 3 klättra i boträd eller på annat sätt avsiktligt störa djurlivet,
- 4 bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar samt att skada vegetationen eller naturföremål i övrigt t ex genom att insamla örter, gräs, mossor, svampar eller lavar, med undantag för matsvamp och bär för husbehov,

- 5 insamla insekter eller andra ryggradslösa djur,
- 6 på störande sätt använda radio eller annan ljudanläggning,
- 7 sätta upp tavla, skylt, affisch, markeringar eller permanent snitsla spår,
- 8 medföra okopplad hund eller annat lösgående husdjur,
- 9 använda området för organiserade tävlings- eller övningsändamål eller motsvarande.

Föreskrifterna under A och C ska inte utgöra hinder för:

- att förvaltaren eller den som arbetar på uppdrag av förvaltaren utför de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel,
- vetenskapliga undersökningar med syfte att öka kunskapen om de biologiska värdena. För sådana vetenskapliga undersökningar krävs dock Länsstyrelsens godkännande,
- jakträttsinnehavarens möjlighet att bedriva jakt i enlighet med gällande jaktlagstiftning, jaga med lös hund eller möjlighet att på ett varsamt sätt framföra ett motordrivet mindre fordon i terrängen för uttransport av fällt klövvilt,
- att utföra nödvändiga åtgärder i samband med brandbekämpning.

Länsstyrelsen erinrar om att föreskrifterna under C, enligt 7 kap. 30 § miljöbalken, gäller omedelbart även om beslutet överklagas.

Uppgifter om naturreservatet

Objektnamn	Älgberget
RegDOS-id	2001905
Skyddsform	Naturreservat
Natura 2000-område	Älgberget SE0250115
Län	Västmanland
Kommun	Norberg
Lägesbeskrivning	ca 10 km N om Norberg och 10 km S om Hedemora
Karta:	Terrängkartan: 12 G SV Fastighetskartan: 12 G 4B
Naturgeografisk region:	27, Låglänta skogslandskapet norr om Limes Norrlandicus
Fastigheter:	Rabbatsbenning 3:22 och del av Ingolfsbenning 1:9
Förvaltare:	Länsstyrelsen i Västmanlands län
Areal:	11,3 ha, varav produktiv skogsmark 9,9 ha

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att:

- bevara ett urskogsartat område med dess flora och fauna och naturliga successioner,
- bevara de ovanliga och hotade arter som förekommer i området och förbättra deras möjligheter att fortleva i området på lång sikt,
- bevara de värdefulla skogstyper som förekommer i området,
- bevara ett sedan länge orört vildmarksområde som kan vara ett attraktivt utflyktsmål för den natur- eller skogsintresserade allmänheten,
- bevara de inom området förekommande naturtyperna och arterna som ingår i EU:s nätverk av skyddsvärda områden, Natura 2000, i gynnsamt tillstånd.

Syftet ska nås genom att

- området i stort lämnas för fri utveckling,
- informationstavlor sätts upp och stigar markeras och underhålls.

Beskrivning av området

Området utgörs av det som tidigare varit Älgbergets domänreservat och de i öst, väst och söder anslutande skogsbestånden. Reservatet innehåller ett centralt beläget kärrstråk, delar av Lilla Älgbergets östsluttning och en lägre bergsrygg öster om kärrstråket. Kärret skär igenom området i nord-sydlig riktning och mynnar i söder, utanför reservatet, i Dragmossen och Tvåtjärnarna. Lilla Älgbergets östsluttning är brant, bergig och ställvis storblockig. Höjdläget öster om sumpstråket är mindre dramatiskt än till stor del bergbundet, bitvis går berget i dagen.

Skogsbestånden i området är mycket gamla. Äldst är de grandominerade östsluttningarna på Lilla Älgberget som redan på 1940-talet sades vara runt 120 år gamla. De grandominerade bestånden på såväl Älgbergets östsluttning som i övriga delar av objektet har ett varierat tallinslag och ställvis förekommer grupper av lövträd, främst asp och vårtbjörk men även enstaka sälg. På de bergbundna markerna öster om sumpstråket är skogen bitvis talldominerad.

Skäl för beslut

Prioriterade bevarandevärden

Äldre orörda barrskogar av den karaktär som återfinns i det aktuella området förekommer i mycket begränsad omfattning i regionen. Delar av området har fått stå orörda under en mycket lång tid, åtminstone i 60 – 70 år, och är av naturskogskaraktär, nästan urskogsliknande. Området har genom förekomsten av särskilda substrat och strukturer, som ett orört olikåldrigt trädskikt och stora mängder död ved, ett särskilt högt naturvärde. Naturvärdet bekräftas och förstärks

av förekomsterna av ett antal naturvårdsintressanta arter varav flera är upptagna på den nationella rödlistan.

I och med "utvidgningen" av naturreservatet utökas arealen värdefull formellt skyddad skog i området kraftigt. Samtidigt som utökningen inkorporerar nya värdefulla skogsbestånd och arter innebär den avsevärda ökningen av skyddad areal skogsmark att arternas möjlighet att på sikt fortleva i området ökar.

I och med att den skyddade arealen utökas och det ursprungliga naturreservatet och natura 2000-området Älgberget på tre sidor kringgärdas av det nya naturreservatet förbättras förutsättningarna för att uppnå gynnsam bevarandestatus inom Natura 2000-området.

För att uppnå syftet med naturreservatet och bevara de prioriterade bevarandevärdena i området, som framförallt är beroende av ostörda miljöförhållanden, måste vissa verksamheter begränsas eller förbjudas. Mer omfattande verksamheter eller anläggningar som på ett påtagligt sätt kan hota värdena i området är exempelvis skogsbruksåtgärder, byggnationer eller anläggande av vägar, byggnader, master eller dylikt. Andra typer av verksamheter ska förbjudas för att förhindra slitage på mark, störning av djurlivet och skador på områdets vegetation. Centralt är att området förblir orört och ostört och att människor och djur kan vistas i området utan att bli mer störda än nödvändigt.

Upphävande av tidigare beslut

Då det skyddade områdets gräns kommer att ändras väsentligt krävs ett nytt reservatsbeslut. Som föreliggande beslut är utformat kommer det i allt väsentligt, syfte, föreskrifter, skötselriktning m.m., att motsvara det äldre beslutet. För att undvika att två naturreservat med gällande föreskrifter överlappar varandra ska det äldre beslutet med tillhörande föreskrifter och skötselplan upphävas. Länsstyrelsen anser inte att ett upphävande av det äldre beslutet är ett avsteg från skyddet. Länsstyrelsen anser att det nya beslutet kommer att förstärka naturskyddet i det berörda området och dess omgivning där en utökning av reservatsarealen kommer att minska kanteffekterna och förbättra förutsättningarna för att områdets värdefulla växter och djur kan fortleva i området på lång sikt.

Miljökvalitetsmål

Bildandet av naturreservatet är en del av uppfyllandet av miljökvalitetsmålet Levande skogar om vilket Sveriges riksdag beslutat.

Natura 2000

Delar av reservatet utgörs av ett Natura 2000-område med namnet Älgberget (SE0250115). Följande habitat och arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv är utpekade i området: Västlig taiga (9010). Länsstyrelsen bedömer att Natura 2000-områdets tillstånd kommer att gynnas av utvidgningen av naturreservatet.

Motiv till skyddsformen naturreservat

Skälen för att området skyddas som naturreservat är att det är ett angeläget allmänt intresse att äldre värdefulla naturskogsartade barrskogar, med dess arter och livsmiljöer, bevaras och främjas. Enligt 1 kap. 1 § miljöbalken skall densamma tillämpas så att bl.a. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas och den biologiska mångfalden bevaras. Länsstyrelsen bedömer att områdets värden bäst bevaras genom att området ges ett formellt skydd i form av ett naturreservat.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har i enlighet med 7 kap. 25 § miljöbalken prövat och funnit att bildandet av naturreservatet inte går längre i inskränkning av enskilds rätt att använda mark och vatten, än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Andra sakförhållanden

Länsstyrelsen har, i enlighet med 3 och 4 kap. miljöbalken, prövat och funnit att bildandet av naturreservatet är förenligt med en, från allmän synpunkt, lämplig användning av markområdet och att beslutet inte strider mot gällande kommunal översiktsplan.

Ärendets handläggning

Delar av området uppmärksammades redan under 1940-talet. Domänstyrelsen avsatte år 1946 ett område på drygt 2 hektar som domänreservat. År 1995 slöt Naturvårdsverket och Assidomän, som då tagit över markinnehavet, ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat. Lilla Älgbergets östsluttning var ett av de områden som omfattades av avtalet. År 1996 fattade Länsstyrelsen beslut om naturreservat för denna del som då utgjorde 2,4 hektar. År 2002-2003 utförde Länsstyrelsen en inventering av all statlig skogsmark i länet på uppdrag av Naturvårdsverket som i sin tur fått detta ålagt genom ett regeringsuppdrag. Vid denna inventering uppmärksammades de östra delarna av området som var belägna på Sveaskogs mark (tidigare Assi Domän), ca 6 – 7 ha. Det noterades också att Skogsstyrelsen registrerat en nyckelbiotop på den privatägda fastigheten sydväst om det redan skyddade området. År 2007 framkom det att Sveaskog planerade att sälja fastigheten varför Länsstyrelsen genast inledde arbetet med att skydda de delar som var belägna på Sveaskogs fastighet. Området avgränsades och en fastighetsbildning inleddes. Så småningom förvärvade Naturvårdsverket området som styckades av och blev en självständig fastighet, Rabbatsbenning 3:22. Under våren år 2008 kontaktades markägaren till Ingolfsbenning 1:9 som ställde sig positiv till en utvidgning av naturreservatet som i princip överlappade den angränsande nyckelbiotopen. Detta område avgränsades och värderades och efter förhandlingar skrevs ett intrångsavtal mellan markägaren och Länsstyrelsen.

Samråd

Samråd har enligt 26 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. ägt rum med Naturvårdsverket och Skogsvårdsstyrelsen, samt enligt 25 § nämnda förordning med Norbergs kommun.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har enligt 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning utrett föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser och dokumenterat dessa i en konsekvensutredning.

Remiss

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken har enligt 24 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. förelagts att inom en tid av sex veckor, från den dag de delgivits förslaget, yttra sig över förslag till beslut om bildande av naturreservatet Älgberget. Förslaget till beslut har därutöver sänts på remiss, eller för kännedom och eventuellt yttrande, till ett flertal myndigheter och organisationer.

Remissyttranden

Remissyttranden har inkommit från Sveriges geologiska undersökning (SGU), Norbergs kommun (Västmanland – Dalarna miljö- och byggnadsnämnd), Jägarförbundet, Västmanlands orienteringsförbund och Skogsstyrelsen.

SGU har inget att invända mot bildandet av reservatet men saknar en hänvisning till berörd Berggrundskarta. Norbergs kommun föreslår att Länsstyrelsen i Västmanland tar upp en diskussion med Länsstyrelsen i Dalarna angående skogen på andra sidan länsgränsen, Hedemora kommun, för att införliva denna i reservatet. Här finns ett ca 5 ha stort område som är klassat som Natura 2000-område. I övrigt har kommunen inte några invändningar mot reservatsförslaget. Skogsstyrelsen, Västmanlands orienteringsförbund och Jägarförbundet har inte några synpunkter eller tillstyrker reservatsbildningen.

Länsstyrelsens avvägning med avseende på remissyttranden

Länsstyrelsen kommer att referera till berggrundskartan i referenslistan. Vad gäller att inkludera Natura 2000-området i Dalarnas län i det föreliggande beslutet så är detta inte möjligt då Länsstyrelsens i Västmanland endast kan besluta om naturreservat inom Västmanlands län.

Upplysningar

Natura 2000

Livsmiljöer som är utpekade enligt Natura 2000 skall uppnå eller bibehålla ett gynnsamt bevarandetillstånd. Detta innebär att verksamheter eller åtgärder som kan orsaka betydande störning på områdets livsmiljöer, kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken.

Dispens från föreskrifterna mm

Om det finns särskilda skäl får Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter för naturreservatet. Finns det synnerliga skäl får Länsstyrelsen helt eller delvis upphäva naturreservatet.

Insektsangrepp mm

Vindfällan och stormskadad skog ska lämnas kvar. Det ansvar som markägaren har enligt 29 § skogsvårdslagen (1979:429) kommer efter naturreservatsbildningen att vara statens ansvar.

Kungörelse

Beslut om kungörelse, se bilaga 3.

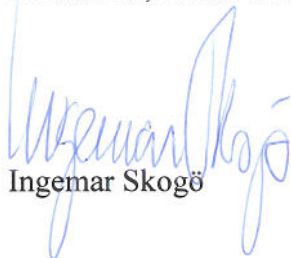
Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas hos regeringen enligt bilaga 4, formulär nr 11 .

Beslutet gäller från den dag det vunnit laga kraft utom föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken, avd C, vilka gäller omedelbart.

I ärendets slutliga handläggning har deltagit landshövding Ingemar Skogö, beslutande, och naturvårdshandläggare Mårten Berglind, föredragande, samt

länsråd Håkan Eriksson,
tf chefsjurist Torsten Eriksson,
planhandläggare Magnus Johansson,
enhetschef, Natur- och kulturmiljöenheten, Anna Olofsson.

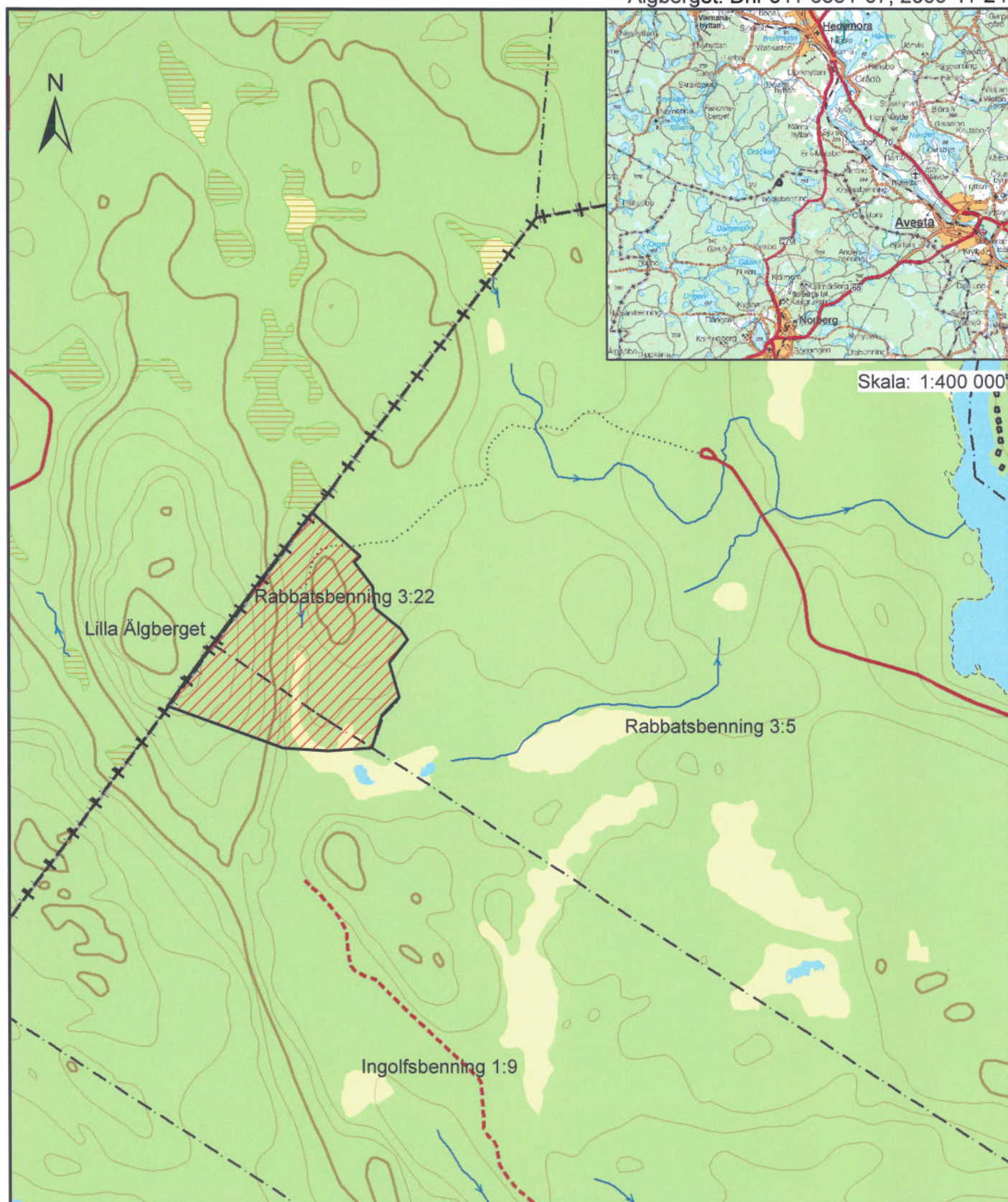
Ingemar Skogö

Mårten Berglind

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1 Skötselplanekarta
3. Beslut om kungörelsedelgivning
4. Hur man överklagar (formulär nr 11)

Skala: 1:400 000

Skala: 1:10 000

0 125 250 500 Meter

